

Hyacint
Svampsjukdomar

BLADFLÄCKSJUKA PÅ HYACINT (*Embellisia hyacinthi*)

Bladfläcksjuka på drivhyacint uppträder här varje år i större eller mindre omfattning. Sjukdomsorsaken förefaller emellertid att vara föga känd, eftersom de oftast rubriceras som brännskada eller mekanisk skada, uppkommen i lökällare eller stuka.

I Holland har sjukdomsorsaken varit känd i mer än ett halvsekel, men den rapporterades första gången från Italien (Campanili, 1924), där den ansågs förorsakad av en svamp, *Helminthosporium allii*. Detta namn blev senare ändrat till *Embellisia allii* (Simmons, 1971). Slutligen kunde holländarna De Hog & Müller (1973) fastställa, att det rörde sig om en ny *Embellisia*-art och den fick namnet *E. hyacinthi*.

SKADEBILD

De första tecknen på bladfläcksjuka visar sig hos oss, då löken tages in för drivning, i form av ljusare till mörkare bruna fläckar, 1-10 mm i diameter, på de yttre lökfjällen. Sjukdomen kallas i detta stadium för "Schwärze" eller "Skin Disease". Senare, när de gula mörkgroddarna blivit 5-8 cm långa, uppträder på dem runda till längsträckt ovala, insjunkna och starkt avgränsade fläckar i storlek från ett knappåls-huvud och upp till 10 mm i diameter. Fläckarna kan också flyta ihop till större nekroser, särskilt i bladspetsarna där de ofta sitter tätt (fig 1).

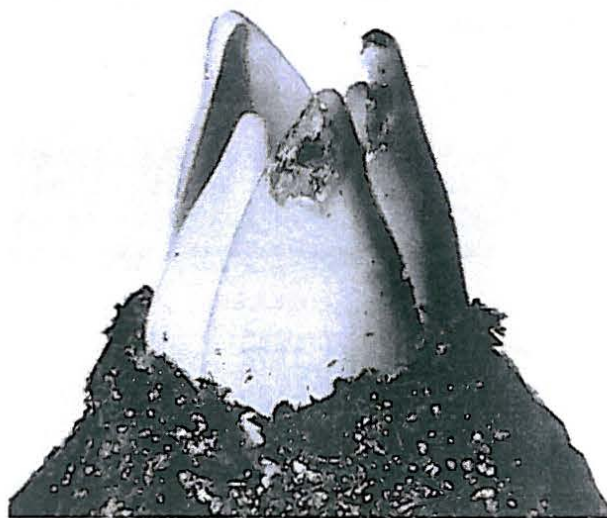

Fig 1

Efter att bladen blivit gröna sker knappast någon ytterligare utbredning av fläckarna, och tidigare oskadade blad förblir friska. Befintliga fläckar och större nekroser blir så småningom bruna och torkar in. De får samtidigt en gul randzon, som diffust övergår till frisk vävnad (fig 2). Det viktigaste tecknet på bladfläcksjuka är, att sjukdomen inte går över till friska gröna blad samt att den inte angriper blommor eller stänglar. De skadade bladen, som förfular plantan och måste klippas bort, medför ökat arbete och minskat saluvärde, även om blommorna är aldrig så stora och fullmatade.

BIOLOGI

I fläckarna finner man mycelet och här bildas sporer, som sedan kan falla ned och hamna på yngellökarnas skal. Det är med sporer på yngellökens yttre, torra lökfjäll som sjukdomen startar i odlingslandet, där den emellertid inte blir uppenbar förrän på hösten då sättlöken tas upp, eller senare, när löken hos oss tas in för drivning. Den har då fått de tidigare nämnda bruna fläckarna på de yttre lökfjällen.

Bladfläcksjukan förefaller att vara något sortbunden då det gäller hyacint. Men den kan också angripa andra slag av lökväxter, i första hand pärlhyacinten, som får samma symptom som drivhyacinten.

MOTÅTGÄRDER

Svampen *Embellisia hyacinthi* är föga temperaturkänslig. Den förökar sig lätt mellan 20°C och 34°C och har endast ett svagt temperaturoptimum omkring 25°C. Det enda kända kravet den har är en hög luftfuktighet. Därför måste man hålla lägsta möjliga luftfuktighet i lökkällaren samt förhindra fuktbildning på de unga groddarna.

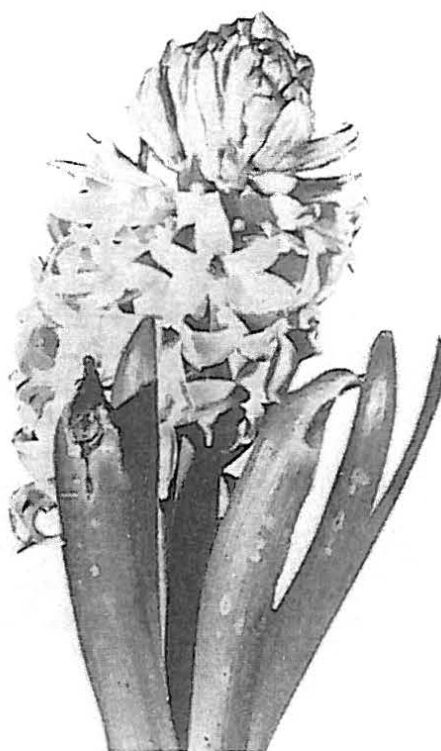

Fig 2

Svampen kan också bekämpas kemiskt genom att man före planteringen sänker ned löken under 10 minuter i en vattenlösning innehållande 1 % mancozeb och 0,2 % benomyl (Benlate). Observeras bör, att benomyl ensamt inte har någon effekt mot svampen ifråga.

Bjarne Thon, juni 1978

Faktablad om växtskydd utges inom områdena
Jordbruk - Trädgård

**Ansvarig
utgivare:**

Maj-Lis Pettersson

Faktabladen kan beställas som årsabonnemang,
komplett serie eller enstaka exemplar.

Redaktör:

Jordbruk: Eva Sandnes
Trädgård: Maj-Lis Pettersson

Eftertryck av denna publikation är förbjudet enligt lag. Den som vill mångfaldiga något av innehållet måste först få tillstånd från Konsulentavd/växtskydd. Tel 018-67 23 48.

Distribution:

Sveriges lantbruksuniversitet
Konsulentavd/försäljning
Box 7075
750 07 Uppsala

ISSN 0281-8566

Tel. 018-67 11 20

© Sveriges lantbruksuniversitet